

16 (4) 30 ንብህርቱ

1854

ԲՈՒՂԵՒԱԿՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

ԱԻՄՏՐԻԱ

ՎԻԵՆԱ, ՅՈՒՆԻՍԿՈՒ 15:

Ի ԲԱԳՈՒԹԱՍ նախընթաց թվային մէջ համարու-
տիւք իմացուցած էինք լճէ քաղաքիս մէջ կայսերա-
կան Երեւելեան ճեմարանն իր հաստատութեան հա-
րիւրերորդ տարւոյն հանգէպը կատարելոյ Եւս հան-
դէպը կ'ուզենք սա անդամ՝ խոստացածներնուս հա-
մեմաւ՝ մանրամասն ստորադրել, նախ համահաստ մը
նոյն ճեմարանին ինչպէս հաստատուիլն ու ինչ կո-
չում ունենայը ծանուցանելով:

(Սամսեանս շարժը պետութեան Եւրոպայի մէջ հաստատուելէն ետեւ, ինչպէս Եւրոպայի ուրիշ տե-
րութիւններն, ասանկ ալ Աւստրիա, իսկական օս-
մանեան կառավարութեան հետ խօսակցելու տանի
լիզուալ էտ արեւելցիներ իրրեւ, Թարգման էր զործ-
ածէր: Բայց որչափ որ այս խաղաղմաններն իրենց
պաշտօնը կատարելու համար պահանջուած գիտու-
թիւններն ալ ունէին: Ի, Աւստրիայի կառավարու-
թիւնը, ինչպէս բնական բան է, չէր կրնար ինք գնեք
բոլորովին, իր յատուկ երկրին մարդիկներուն պէս,
անոնց փոստէի: Անոր համար ատենէ մը ևտքը սկը-
սաւ յայտնական պատանդներն Կոստանդնուպոլիս իսու-
րել, որպէս զի արեւելեան լեզու, սովորէ: Սակայն
այս կարգադրութիւնն ալ յուսացուած արդիւնք
չառալ չբերաւ: Հարկ էր ուրիշ քալ մ'ալ առ-
նել, ու առ քայլն եղաւ 1753ին գարնան, երբոր
արքունեաց ու տէրութեան աստիճապի Դաւիթի
Ռիֆայէրի իշխանին տառաբանութեամբը, Մարիամ
Թերեզիա, նոյն աստիճան կայարաջին որոշեց որ
Կոստանդնուպոլիս սովորող պատանդները կտնջուեն
ու անկէ ետքը, ղ իեննա, մանտուոր չէլերի մը ջ,
պոլեմիք տէրութեան պաշտօն ժողելու համար միշտ
ուրեք պատանդակ կրթուեն: Ասանկով սիշեալ մե-
ծադարձ կայարաջուէն ձեռքով, 1754ին Էրեւելեան
Քեմարման իր գալութիւնն ունեցաւ, որուն տու-
անդամ ժողիչ զորանչաւ Յիսուսեանց կայսրն մե-
ծարդ Լ. Սլանկիսեան քահանայն, որն որ նոյն կայ-
սրու հոգին որդւոյն կրթիւն էր:

Եւրդ ճեմարանն իր հաստատութեան դարադ լիտն
հանդէսն ըրաւ ամացս Յինն : Ճեմարանին հիմնադրան

ժողովը, Քեօրպէր զնգագետնի տեղահանը ու բոլոր աշէկերունը, ինչն որը ժամէն Ս/կէն Կաթնիկեանց եկեղեցւոյն դրան առջեւ կեցած բարձրագատնէ հրաւիրի այնքն ընդունելով՝ եկեղեցւոյն մէջ իրենց աստիճանն համեմատ դորգելով՝ քարոյարուած ողջ- թաքանները տանելէն ետեւ ժամը 9Յ/3 Կեր. Ռու- շէր, քաղքիս արբեպիսկոպոսն, որն որ տանն ու ետեմը տարի (1820—1846) ձեւարանին վարելն եւ ղաւձ էր, եկաւ ու կէս հանդիսականն պատարար մե- տառցանելով, սրաւն հանպիսեթիւնն սկսաւ ւ պա- տարադր լիննեալն ետեւ հրաւիրեալները ձեւարանին մէջ հանդիսագրութեան համեմատ դարդարուած պահ մը գուցին, որուն պարպերուն մէջ Մարիամ Թեքեպիս կոչարուհւոյն ու Պրանիկիսիս Զաւենի մե- ծապիտ. կոյսեր պատկերները կը շուղային ւ Մեծա- փոս կոչսեր պատկերին աջ կողմը նստած կին տե- րութեան բոլոր պաշտօնէսները, քաղքիս Կեր. արբեպիսկոպոսը, մեր միաշունտ թէ կան ընդհանրե- ան արարհայր Կեր. Ըրհիպա, Լիւրիսապիս արհի- րիսապիսան եւ ուրիշ տեղութեան մեծամեծ ու ե- րեւելի մարդիկ ւ իսկ ծախ կողմը նստած կին առ ձե- մարանիս վաղեմի աշէկերունը, հիմնկաւն վարելն ու հիմնկաւն տղիւրոններն եւ բոլոր ուսուցիչները ւ

[illegible]

Հենարանի քա ճարտարական շինատանին
ճանապարհընթեք շրջաօրամ' ի՞նչ տղիկ տուաւ,
որն որ ձեռնարանին թէ փաղեմի եւ, թէ ճիւղակուտն
աշխարհաշինելու եւ բոլոր բնուեցող եւ, տխիշ քանի
կի երեւելի անձանց բաժնուեցաւ:

Բայ հանդիսին համար շինած էին ճեմարանին
հիմնկուսան աշակերտները արարելիքն, պարսկելիքն,

տաճկերէն, յուսկէն, գերմաներէն, անգղիերէն, զուգլիերէն ու խապերէն լեզու աւտոմատորները չ'ընդունուած զանազան լեզու աւտոմատորներ չ'ընտելին: Մեր միաբանութենէն տաճկերէն լեզուի ուսուցիչ եղող վարդապետներէն մէկն ալ նոյն հանրէսին համար հետեւեալ ռաւանարդը չ'ընած էր, որն որ գերմաներէն լեզուի մանուկեան տարիքեայ բնօրոյն եղաւ:

Եկե՛ք իշխ ինչ դո՛ւ անտէ՛ն մահացողուոց
Ընդ շրջոցս մարտի ի իմանս միշտակոյն,
Դարմանագեալ միտացն զոգ լիկաւ ի
թէ զան աշխն կարգի յղկարդ ի բնաւ ի :

Հիմնել ուխտելիք ըզմեղիսմայ արեմ զսահառն
 Ուրոյ աստին ֆերմայիս խառն ընտանաւոյն
 Որհնո խիւնն ջերմ՝ հընել: Համակ որդն կոծաւ:
 Եւ իմ պ եկայ նրան լուկիպն եւ պատմաւ:

Քիբրառան իւն տըւեայ պատիւն մեծարեն
Բարդաք իրից եւ ի մշտից համարեն,
Առ օտարականն որ խնամոյրն ցումդ որդ
Ի մեծ ի առա ի տաճարիս կան հայոցդ:

Արեւմտեան օրսդա ըլլաւոյց քոնդ ապիլդ Է
Թափիկ ըլլորթո Էդիկ ամնոն քաաուերէ:
Մաաա զանն տիկալդ գարոնալ Է զաննալ
Ըղթնրուալ զանաւն դարս ք բոմնալ տիկ:

11. անդրաշնչ արձանքը կրճատքը քնչ պիտի
1. ինչ պատմիչ երախտեայ մեծ լուսնային,
12. արձանի փոքր իրաւունքը քնչ քրճատ
1. արձանի փոքր իրաւունքը քնչ քրճատ

Իմն ցարդ ինամնց տեսնեմ ըրդ իր պատանեմ տեղս
Լիքեալ զիս բեռնից բարձրորդեցանէմ բարձրատանիս
Ի շատնորէ տատի զիմեալ տալ ոճմեմ
Պէտտո ինձանս այս մեծի՛ սարսառս. որաշտանմեմ :

Ան ար, ահա, յարեցաք այդ սոցիալաց
Հայրենայն իւր փառք եւ անմահ յուզե եկաց,
Տեսցե՛ն Հայտոյն իմստնոց բազում անհամար,
Տուն սիրելի Աթենասոց, ընդ իմս գար:

Ընտանի տեղան անդուն ինտանց, հայտ անան
Կար ուղղուն արդ ի դյու իս դարուս դարուսին
Հարդ իւ Բարդիս արժ Բարդինիսին Գարդինիսին
Ընդ ուղ իւղ արդ արդ իս արդին արդին

Դ. Եւ յանձն հանդիսու թիւննէլը կէսորէն, յ
կատարուելէն ետեւ, կէսորէն հարբ ժամը կի
մարանին մէջ, շրջից զարդարուած սրահի մը

Կործ ուղ պաշտամունան, Վ. ինձնայի Կ. և ր, ինչան
եպիսկոպոսը, մեր միաբանութեան Կ. և ր, ամե
արձնի իտապետը, ճնմութանին վաղն մի աշա

ստորին զորքի անասնաբույժները, ինչպես նաև
սպորտին զորքից պաշտոնեան ուրք ելաւ ու կը
կենդանութիւն մաղթէր, որուն թղթը ժողովա
կեցոյն կըսարը, արարականով պատասխանեցին

Նոր կեդանութեանը լուսնային հարկ ծախսին վարձին տար էլաւ, ու բարձրագագտիկ տնին ու ի իշննայի Կեր, Լորդոյնիտոյն կենտրոնութիւն մայրկէլէն տուաւ, լալոր ճեմաւ փողեմի ու հիմապուան ուշիւրտններուն քալ

